

hagyományait. A tárlat utolsó részén pedig az erdélyi örmények vallásosságát mutatják be a szervezők, részben személyi hagyatékokon, részben az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület által biztosított tárgyakon, részben a budapesti Orlay utcai Örmény Múzeum anyagán keresztül...

A kiállítás együttműködő partnerei: Örmény Nemzeti Könyvtár, Berlini Állami Könyvtár, a Gyulafehérvári Római

Katolikus Érsekség, a Houshamadyan Projekt, Szamosújvári Örmény Katolikus Egyházközség, Budapesti Örmény Katolikus Egyházközség.

Támogatók: Gulbenkian Alapítvány, GWZO Leipzig

Fővárosi Örmény Önkormányzat



**FŐVÁROSI ÖRMÉNY
ÖNKORMÁNYZAT**

Մայրաքաղաքի Հայկական Ռեզիդանսիում



Egység és sokszínűség – az örmény biblia és a vallásos hagyomány című kiállítás anyagából



Várady Mária

Ani felől, Szépvíz felé ... A költő élete

Lászlóffy Aladár Kossuth díjas költő. Míg velünk volt, köztünk járt-kelt, érzékeltek különlegességét, szerettük nyelvi tréfáit és tudtuk: nagy dolgokról csak ő tud méltón nyilatkozni.

Ali tíz éve itt hagyott minket a „szakadékban”, ahonnan mi is gyakran kiáltunk föl: „Uram, ...nem boldogok az emberek, de engedd még e szenvedést...” 2019. április 18-án a Fővárosi Örmény Klubdélután Lászlóffy Aladár emlékének szenteltük.

Vele emlékeztünk az 1915-ös Örmény Népiirtásra, a Hajr Mer és a Genocídium ciklus verseivel.

Különös szerencsénk, hogy Dr. Kabdebó Lóránd egyetemi professzor emlékezését hallgathattuk, aki a XX. század magyar és egyben Erdély történelmét példabeszédben mondta el. Vannak szavak, gesztusok, melyek kitörölhetetlenül belénk ivódnak, melyekre egész életünkben emlékezünk. Felidézve az első kolozsvári találkozást már én is látom, amint Lászlóffy Aladár kolozsvári lakásában a telefonba beépített lehallgató készüléket, a „poloskát” párnával hangszigetelik, hogy a környezetében elhangzó beszédet ne rögzítse. Egy diktatúra, ahol „Rab Úr, rab teremtmény, rab sántán” él. Mégis, a magyarországi rendszámmal közlekedő Kabdebó Lóránd gépkocsiját Szamosújvár felé



követi a „securitate” autója. Ali megjegyzi: „– Te, ezek tudják, hogy mi jövünk!?”

Ezért, meg mindenért „kényszerzubbonyában féljen” mégis éljen Ő, korának, a kommunizmus börtöneinek „rab szövívője”, adjon hírt rólunk, vívódásainkról, nyomorunkról, álmainkról.

Az irodalmi emlékezés gerincét Dr. Széles Klára ragyogó, komoly értéket képviselő Utószó című tanulmánya

adta. A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetének munkatársa példát adó precizitással, empátiával, érezhető szellemi gyönyörködéssel válogatta Lászlóffy Aladár verseit. Az előadók Jeges Krisztián és Várady Mária színművészek



Balról: Dr. Kabdebó Lóránd, Jeges Krisztián, Várady Mária, dr. Issekutz Sarolta

márvánnyal kövezett úton haladtak, míg egy-egy, eddig kötetben meg nem jelent versben mutatták be a költői univerzumot. Értő és értelmet közvetítő előadásuk a költő



Várady Mária és Jeges Krisztián színművészek

szellemének szökelléseit, bizzar asszociációit és féktelen játékosságát szolgálták. Így a közönség együtt száguldott, zuhant és repült, állt, ült, töprengett, kétségbeesett, reménykedett a Költővel.

A megemlékezés során megidéztek filmbejátszással, képek vetítésével Lászlóffy Aladár „élő” személyét.

Lászlóffy Aladár testvére, rokona könyvtárnyi költő – idő és tér nem akadály. Az ezer év előtti Nareki Szent Gergely vagy József Attila, Dante vagy Weöres Sándor, Ady Endre meg Reményik Sándor, Pilinszky János és bizony Arany János is. Ugyanazon szavak, csak a sorrend, a zene, a ritmus és rím oly ezredfordulós és oly kristálytisza.

Aki jelen volt, így ír: „Köszönöm a tegnap délutáni élményt. Annyira átszellemlenem érkeztem haza, hogy megkérdeztem mi történt velem? Fantasztikus lelki

mélységeket, magasságokat, nyelvi játékokat és tréfás, szellemes, sajátos rímeket élveztem végig, hogy a szellemi és lelki átéléstől lefáradtam. Lászlóffy Aladár halála előtt írt verseit katarzisként éltem meg előadásokban... Gratulálok az intellektuális délutánhoz és még egyszer köszönöm a megjelenítés élményét.” Nuridsány Mimi elnök asszony.

Békés Attila Aranytollal kitüntetett újságíró ezúttal mandolin játékaival brillírozott, - népdalaival Erdélybe kalauzolta gondolatainkat, majd a súlyos költői gondolatokat a világ borzalmi előtti idők dalaival szívhez szólóan vizsgálva oldotta fel. A szellemi utazást napolyi dalok zárták, elsímítva homlokunkon az emberi gondok okozta ráncokat.



Békés Attila

Nagycsütörtökön tartott Klubdélutánunk Jézus Krisztus szenvedésének és az Őérette kínhalált szenvedett örmény áldozatoknak szakrális összeolvadása jellemezte. Fontos, hogy ne felejtsük el a vértanúhalál, az alázat, a hitvallás keresztényeit, mártírjait.

Dr. Issekutz Sarolta az EÖGYKE elnöke, a Lászlóffy Aladár emlékeztetőkitalálója, rendezője és anyagi támogatója – a Bp. Főv. II. ker. Örmény Önkormányzattal együtt - meleg szavakkal köszönte

meg mind az alkotók, mind a közönség részvételét. Az ANI – Budavári Örmény Színház nívós előadással lepte meg az irodalmi csemegéhez szoktatott közönségét. Kitérített helyzetben, Elsőközlésben hallhatta a magyar - örmény közösség Lászlóffy Aladár utolsó, „visszapillantó, összegező művészi, emberi testamentum” verseit, (*Utószó / Lászlóffy Aladár: A végtelen készlet / kötetben meg nem jelent versek című versgyűjteményéhez* – Széles Klára) vallomásait.



Jobbról: Dr. Kabdebo Lóránt, Dr. Széles Klára, Kopacz Mária festőművész, Alföldi László

Lászlóffy Aladár

TÖREDÉK

Országmaradvány vagyok útlevelem.
Kétlábon járó nyelv még meddig él el.
Pillants felém, szemed sarkából látod
s tulajdon Budámon se hagysz barátot?
Ha tegnap, holnap bármit visznek, hoznak,
én téged lobogtatlak, zsoldározlak.
Mint régi szögesdrótnban benned hálok,
mint aknamezőben, csak benned állok.
Nem bontják rólam soha öntőformád.
Így lát ki engem valaha is jól lát.
Nincs irgalom, se jobbulás mögöttem,
ma se kegyelmet könyörögni jöttem,
még itt, a menet elejére lökve
amiben élsz, az ige velem jött be
s velem vettetik oda mindörökre.

1994



CIRCUMDEDERUNT

Itt heverek – fogságba estem
e hálátlan fölöslegesben,
ami a szürkeállományon
függő csont-mirigy-hús kabátom.

Valaki már az anyaméhben
kívülről rámgombolta: éljen
és kényszerzubbonyában féljen,
de legalább ne haljon éhen.

Azóta lát és fáj a testem,
örömökben fetreng is, restem,
légszomja szorongatja mellem:
a szürkeállományom ellen.

Megtesz mindent, mint börtön őre,
hogy ne örülhessenek előre:
valaha vége lesz, leültem –
innen nincs más út, csak kihültem.

*